

2003-01-01	Dz.U.2002.240.2052	art. 88
2004-01-01	Dz.U.2002.153.1271	art. 72
	Dz.U.2003.124.1152	art. 155
2005-02-05	Dz.U.2004.172.1804	art. 6
2009-10-01	Dz.U.2009.26.156	art. 6
2010-01-01	Dz.U.2009.216.1676	art. 7
2010-04-10	Dz.U.2010.47.278	art. 35
2010-10-27	DZ.U.2010.200.1326	pkt 1
2011-01-26	Dz.U. 2010.197.1308	art.1

USTAWA
z dnia 11 kwietnia 2001 r.
o rzecznikach patentowych

(Dz. U Nr 49, poz. 509)

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady i warunki wykonywania zawodu rzecznika patentowego oraz organizację i zakres działania samorządu rzeczników patentowych.

2. Zawód rzecznika patentowego jest zawodem zaufania publicznego.

3. Tytuł zawodowy „rzecznik patentowy” podlega ochronie prawnej.

Art. 2. 1. ~~Ilekoć w niniejszej ustawie jest mowa o sprawach własności przemysłowej – rozumie się przez to:~~

- ~~1) uzyskiwanie, zachowywanie, wykonywanie oraz dochodzenie praw odnoszących się do przedmiotów własności przemysłowej, a w szczególności do wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych oraz topografii układów scalonych, a także do znaków towarowych, nazw handlowych i oznaczeń geograficznych,~~
- ~~2) zwalczanie nieuczciwej konkurencji w zakresie przedmiotów, o których mowa w pkt 1.~~
- 1) sprawach własności przemysłowej – rozumie się przez to:**
 - a) uzyskiwanie, zachowywanie, wykonywanie oraz dochodzenie praw odnoszących się do przedmiotów własności przemysłowej, w szczególności wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych oraz topografii układów scalonych, a także znaków towarowych, nazw handlowych i oznaczeń geograficznych,**
 - b) zwalczanie nieuczciwej konkurencji,**
- 2) państwach członkowskich – rozumie się przez to państwa członkowskie Unii Europejskiej, Konfederację Szwajcarską oraz państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym,**
- 3) obywatelach państw członkowskich – rozumie się przez to:**
 - a) obywateli państw członkowskich oraz członków ich rodzin w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium**

Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z 2007 r. Nr 120, poz.828, z 2008 r. Nr 216, poz. 1367 oraz z 2010 r. Nr 81, poz.531),

- b) obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694, z późn. zm.),
- 4) usługach transgranicznych – rozumie się przez to tymczasowe i okazjonalne wykonywanie czynności z zakresu pomocy w sprawach własności przemysłowej przez osoby, o których mowa w pkt 3, uprawnione do wykonywania tych czynności w państwie członkowskim,
- 5) państwie macierzystym – rozumie się przez to państwo członkowskie, w którym osoba wykonująca czynności z zakresu pomocy w sprawach własności przemysłowej uzyskała uprawnienia do wykonywania tych czynności.

2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) **Urzędzie Patentowym** – rozumie się przez to **Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej**,
- 2) **samorządzie** – rozumie się przez to **Polską Izbę Rzeczników Patentowych**.

Art. 3. 1. Zawód rzecznika patentowego może wykonywać osoba, która spełnia wymagania określone niniejszą ustawą.

2. Rzecznik patentowy w wykonywaniu zawodu podlega tylko ustawom.

3. Rzecznik patentowy ma obowiązek wykonywać zawód zgodnie z zasadami etyki ~~zawodowej~~ **rzecznika patentowego** i z należyłą starannością.

~~4. (uchylony) Wykonywanie zawodu rzecznika patentowego nie można łączyć z zatrudnieniem w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej, zwanym dalej „Urzędem Patentowym”, lub sądzie administracyjnym.~~

1. Zawód rzecznika patentowego polega na świadczeniu pomocy w sprawach własności przemysłowej ~~osobom fizycznym, osobom prawnym oraz jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej.~~

2. Rzecznik patentowy wykonuje zawód, na warunkach określonych w ustawie, w kancelarii patentowej lub na rzecz pracodawcy.

3. Rzecznik patentowy może wykonywać zawód, na warunkach określonych w ustawie, także na podstawie umów cywilnoprawnych.

4. **Rzecznik patentowy wykonujący zawód w ramach stosunku pracy zajmuje samodzielne stanowisko podległe bezpośrednio kierownikowi jednostki organizacyjnej, a jeżeli jednostka organizacyjna zatrudnia dwóch lub więcej rzeczników patentowych, jednemu z nich powierza się koordynację pracy świadczonej przez nich w tej jednostce.**

Art. 5. 1. Kancelaria patentowa może być utworzona i prowadzona:

- 1) indywidualnie przez rzecznika patentowego na własny rachunek w ramach działalności gospodarczej,
- 2) jako spółka cywilna lub jawna, w której współnikami są rzecznicy patentowi lub rzecznicy patentowi i adwokaci, radcowie prawni, prawnicy zagraniczni wykonujący stałą praktykę na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 126, poz. 1069, z późn. zm.) lub doradcy podatkowi, o ile wykonują swój zawód wspólnie z rzecznikami patentowymi w kancelarii patentowej,
- 3) jako spółka partnerska, w której partnerami są rzecznicy patentowi lub rzecznicy patentowi i adwokaci, radcowie prawni, prawnicy zagraniczni wykonujący stałą praktykę na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej lub doradcy podatkowi, o ile wykonują swój zawód wspólnie z rzecznikami patentowymi w kancelarii patentowej,
- 4) jako spółka komandytowa lub komandytowo-akcyjna, w której komplementariuszami są rzecznicy patentowi lub rzecznicy patentowi i adwokaci, radcowie prawni, prawnicy zagraniczni wykonujący stałą praktykę na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej lub doradcy podatkowi, o ile wykonują swój zawód wspólnie z rzecznikami patentowymi w kancelarii patentowej,
- 5) jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółka akcyjna spełniająca następujące warunki:
 - a) większość udziałów (akcji) posiadają rzecznicy patentowi,
 - b) większość głosów w zgromadzeniu wspólników (walnym zgromadzeniu) oraz w organach nadzoru przysługuje rzecznikom patentowym,
 - c) większość członków zarządu stanowią rzecznicy patentowi,
 - d) w spółce akcyjnej wydawane są wyłącznie akcje imienne,
 - e) zbycie udziałów lub akcji albo ustanowienie na nich zastawu wymaga zezwolenia udzielonego przez zarząd spółki.

2. Kancelaria patentowa może być utworzona i prowadzona, gdy co najmniej połowę wspólników w spółce cywilnej lub jawnej, partnerów w spółce partnerskiej lub komplementariuszy w spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej stanowią rzecznicy patentowi.

3. Przedmiotem działalności kancelarii patentowej jest świadczenie pomocy w sprawach własności przemysłowej.

Art. 6. Przepisy niniejszej ustawy, dotyczące organizacji i form wykonywania zawodu rzecznika patentowego, stosuje się do wykonywania tego zawodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 7. 1. Ogół rzeczników patentowych i aplikantów rzecznikowskich tworzy Polską Izbę Rzeczników Patentowych.

2. Polska Izba Rzeczników Patentowych reprezentuje jej członków i sprawuje pieczę nad należytym wykonywaniem zawodu rzecznika patentowego w granicach interesu publicznego oraz dla jego ochrony.

3. Polska Izba Rzeczników Patentowych ma osobowość prawną. Jej samodzielność podlega ochronie sądowej.

4. **(uchylony)** ~~Ilekroć w niniejszej ustawie jest mowa o samorządzie – rozumie się przez to Polską Izbę Rzeczników Patentowych.~~

Rozdział 2

Wykonywanie zawodu rzecznika patentowego

Prawa i obowiązki rzecznika patentowego

~~**Art. 8. 1.** Rzecznik patentowy obowiązany jest, z wyłączeniem przypadków określonych w ust. 4, wykonywać nieprzerwanie zawód rzecznika patentowego.~~

~~2. Okres niewykonywania zawodu, trwający krócej niż dwa lata, nie przerywa ciągłości wykonywania zawodu, w rozumieniu ust. 1.~~

~~3. Na wniosek rzecznika patentowego, złożony przed upływem dwóch lat, okres, o którym mowa w ust. 2, może być przedłużony, jednakże o okres nie dłuższy niż 2 lata, przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych.~~

~~4. Obowiązek wykonywania zawodu, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy rzeczników patentowych:~~

- ~~1) zatrudnionych w Urzędzie Patentowym – przez czas zatrudnienia,~~
- ~~2) wykonujących przewidziane w ustawach funkcje publiczne z wyboru z wyłączeniem funkcji wykonywanych w samorządzie zawodowym lub organizacjach społecznych – przez czas wykonywania funkcji,~~
- ~~3) wobec których orzeczono karę zawieszenia prawa wykonywania zawodu rzecznika patentowego – przez okres zawieszenia,~~
- ~~4) korzystających z urlopu wychowawczego,~~
- ~~5) którym przyznane zostało świadczenie emerytalne lub rentowe.~~

~~5. Do okresów przypadających po ustaniu okoliczności zwalniających z obowiązku wykonywania zawodu rzecznika patentowego, zgodnie z ust. 4, przepis ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.~~

~~6. W razie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego z powodu naruszenia przez rzecznika patentowego obowiązku, o którym mowa w ust. 1, od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego biegnie na nowo okres, o którym mowa w ust. 2, bez możliwości jego przedłużenia. Przepisu niniejszego nie stosuje się w przypadku orzeczenia kary pozbawienia prawa wykonywania zawodu rzecznika patentowego.~~

Art. 8. 1. Rzecznik patentowy świadczy pomoc prawną i techniczną.

2. Pomoc prawna polega w szczególności na udzielaniu porad i konsultacji prawnych, sporządzaniu opinii prawnych, badaniu stanu prawnego przedmiotów własności przemysłowej, zastępstwie prawnym i procesowym.

3. Pomoc techniczna polega w szczególności na opracowywaniu opisów technicznych zgłoszeń do ochrony przedmiotów działalności twórczej przeznaczonych do przemysłowego wykorzystywania, badaniu zakresu ich ochrony, prowadzeniu poszukiwań dotyczących stanu techniki.

Art. 9. 1. Rzecznik patentowy występuje w charakterze pełnomocnika w postępowaniu przed Urzędem Patentowym, sądami i organami orzekającymi w sprawach własności przemysłowej, **z wyjątkiem występowania w charakterze pełnomocnika w postępowaniu karnym i postępowaniu karnym skarbowym.**

2. Rzecznik patentowy może udzielić dalszego pełnomocnictwa (substytucji) innemu rzecznikowi patentowemu, a także w zakresie określonym w art. 36 ust. 1 - aplikantowi.

3. Rzecznik patentowy ma prawo sporządzania poświadczeń odpisów dokumentów za zgodność z okazanym oryginałem w zakresie określonym odrębnymi przepisami. Poświadczenie powinno zawierać podpis rzecznika patentowego, datę i oznaczenie miejsca jego sporządzenia, na żądanie - również godzinę dokonania czynności. Jeżeli dokument zawiera cechy szczególne (dopiski, poprawki lub uszkodzenia) rzecznik patentowy stwierdza to w poświadczeniu.

Art. 10. 1. Rzecznik patentowy może odmówić udzielenia pomocy w sprawach własności przemysłowej lub wypowiedzieć pełnomocnictwo tylko z ważnych powodów, o których informuje zainteresowanego.

2. Rzecznik patentowy, wypowiadając pełnomocnictwo lub umowę o pracę, obowiązany jest wykonać wszystkie niezbędne czynności, aby okoliczność ta nie miała negatywnego wpływu na dalszy tok prowadzonych przez niego spraw. W przypadku wypowiedzenia pełnomocnictwa powinien on wykonywać wszystkie niezbędne czynności jeszcze przez dwa miesiące, jeżeli nie nastąpiło wcześniejsze objęcie sprawy przez innego rzecznika patentowego lub odwołanie przez osobę, która udzieliła pełnomocnictwa.

3. Rzecznik patentowy jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić Urząd Patentowy oraz Krajową Radę Rzeczników Patentowych o podjęciu wykonywania zawodu i miejscu oraz formie jego wykonywania, o przejściu na emeryturę lub rentę, a także o każdej zmianie tych informacji.

4. W przypadku zawieszenia prawa wykonywania zawodu lub skreślenia rzecznika patentowego z listy rzeczników patentowych, Krajowa Rada Rzeczników Patentowych ustanawia, w razie konieczności, tymczasowego zastępcę. Krajowa Rada Rzeczników Patentowych może również ustanowić tymczasowego zastępcę rzecznika patentowego, który czasowo nie może wykonywać zawodu, a sam nie ustanowił zastępcy.

5. W przypadku zdarzenia powodującego trwałą utratę możliwości świadczenia przez kancelarię patentową pomocy w sprawach własności przemysłowej, Krajowa Rada Rzeczników Patentowych ustanawia tymczasowego zarządcę kancelarii. Do czasu ustanowienia przez osoby mające sprawy w tej kancelarii nowych pełnomocników, tymczasowy zarządca obowiązany jest zapewnić wykonywanie bieżących, niezbędnych czynności.

Art. 11. 1. Rzecznik patentowy przy wykonywaniu czynności zawodowych korzysta z wolności słowa i pisma w granicach określonych przepisami prawa i rzeczą potrzebną.

2. Nadużycie wolności, o której mowa w ust. 1, stanowiące ściąganą z oskarżenia prywatnego zniewagę lub zniesławienie strony lub jej pełnomocnika, świadka, biegłego albo tłumacza, podlega wyłącznie odpowiedzialności dyscyplinarnej.

3. Rzecznik patentowy podczas i w związku z wykonywaniem czynności zawodowych korzysta z ochrony prawnej przysługującej adwokatowi.

4. Rzecznik patentowy nie może być związany poleceniem służbowym co do treści wydawanej opinii lub porady.

Art. 12. Rzecznik patentowy nie może przyjąć zastępstwa lub udzielić pomocy, jeżeli zastępował stronę przeciwną lub udzielił jej pomocy w tej samej bądź związanej z nią sprawie; nie może również przyjąć zastępstwa lub udzielić pomocy w sprawie, w której brał lub bierze udział z upoważnienia organów administracji rządowej lub samorządowej.

Art. 13. 1. Opłaty za czynności rzeczników patentowych, wykonujących zawód w kancelariach patentowych oraz zatrudnionych na podstawie umowy cywilnoprawnej, ustala umowa z klientem.

2. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Prezesa Urzędu Patentowego oraz Krajowej Rady Rzeczników Patentowych, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat za czynności rzeczników patentowych przed organami wymiaru sprawiedliwości oraz przed Urzędem Patentowym działającym w trybie postępowania spornego, stanowiących podstawę do ustalenia kosztów zastępstwa, które mogą być zasądzone przez sąd lub orzeczone przez Urząd Patentowy, mając na względzie, że ustalenie opłaty wyższej niż stawka minimalna, o której mowa w ust. 3, lecz nieprzekraczającej sześciokrotności tej stawki, może być uzasadnione rodzajem i zawością sprawy oraz niezbędnym nakładem pracy rzecznika patentowego.

3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Prezesa Urzędu Patentowego oraz Krajowej Rady Rzeczników Patentowych, określi, w drodze rozporządzenia, stawki minimalne za czynności rzeczników patentowych, o których mowa w ust. 1, mając na względzie rodzaj i zawość sprawy oraz wymagany nakład pracy rzecznika patentowego.

Art. 13a. 1. Koszty pomocy prawnej udzielonej przez rzecznika patentowego z urzędu ponosi Skarb Państwa.

2. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Prezesa Urzędu Patentowego oraz Krajowej Rady Rzeczników Patentowych, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ponoszenia kosztów, o których mowa w ust. 1, z uwzględnieniem sposobu ustalania tych kosztów, wydatków stanowiących podstawę ich ustalania oraz maksymalnej wysokości opłat za udzieloną pomoc.

Art. 14. 1. Rzecznik patentowy jest obowiązany zachować w tajemnicy wszelkie informacje, które uzyskał w związku z wykonywaniem czynności zawodowych. **Rzecznika patentowego nie można zwolnić z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej co do faktów, o których dowiedział się, udzielając pomocy w sprawach własności przemysłowej.**

2. **Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie dotyczy informacji udostępnianych na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu**

pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 276) – w zakresie określonym tymi przepisami.

Art. 14a. 1. Rzecznik patentowy ma obowiązek doskonalenia zawodowego.

2. Krajowa Rada Rzeczników Patentowych określa w drodze uchwały sposób realizacji obowiązku, o którym mowa w ust. 1, w szczególności częstotliwość, zakres i formy doskonalenia zawodowego.

Art. 15. 1. Rzecznik patentowy obowiązany jest do opłacania, na warunkach określonych w ustawie, składki na potrzeby samorządu, której wysokość ustala corocznie Krajowa Rada Rzeczników Patentowych.

~~2. Rzecznicy patentowi wymienieni w art. 8 ust. 4 pkt 1 opłacają składkę na potrzeby samorządu w wysokości 30 % składki, o której mowa w ust. 1.~~

2. Rzecznicy patentowi, w stosunku do których, zgodnie z art. 23a ust. 3, została podjęta uchwała o zawieszeniu prawa do wykonywania zawodu opłacają składkę na potrzeby samorządu w wysokości 30 % składki, o której mowa w ust. 1.

Art. 15a Krajowy Zjazd Rzeczników Patentowych określa, w drodze uchwały szczegółowe zasady prowadzenia reklamy przez rzeczników patentowych, mając na uwadze specyfikę wykonywania zawodu i konieczność zachowania niezależności oraz tajemnicy zawodowej.

Art. 16. 1. Rzecznik patentowy wykonujący zawód w kancelarii patentowej lub na podstawie umowy cywilnoprawnej, a także osoba świadcząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej usługi transgraniczne, podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy świadczeniu pomocy w sprawach własności przemysłowej.

2. Spełnieniem obowiązku, o którym mowa w ust. 1, jest także zawarcie umowy ubezpieczenia z ubezpieczycielem z innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego, pod warunkiem że zakres terytorialny tego ubezpieczenia obejmuje terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i jest ono równoważne z ubezpieczeniem krajowym.

2a. Krajowa Rada Rzeczników Patentowych jest uprawniona do przeprowadzania kontroli spełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 1 i 2, w tym do oceny równoważności ubezpieczenia, wynikającego z umowy zawartej z ubezpieczycielem z innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego, z ubezpieczeniem krajowym.

3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki, po zasięgnięciu opinii Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanego zawodu oraz zakres realizowanych zadań.

Art. 17. 1. Przepisy art. 11-15 stosuje się odpowiednio do aplikantów, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Składka opłacana przez aplikanta na potrzeby samorządu wynosi 50% składki, o której mowa w art. 15 ust. 1.

Art. 17a. 1. Dane do składania podpisu elektronicznego na potrzeby elektronicznego postępowania upominawczego są udzielane rzecznikom patentowym po złożeniu stosownego wniosku za pośrednictwem właściwego okręgowego zgromadzenia rzeczników patentowych.

2. Dopuszcza się również komunikowanie się rzecznika patentowego z sądem w elektronicznym postępowaniu upominawczym przy wykorzystaniu bezpiecznego podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

3. Wnioski rzeczników patentowych o udzielenie danych wskazanych w ust. 1 złożone do właściwego okręgowego zgromadzenia rzeczników patentowych będą przesyłane właściwemu sądowi wraz z potwierdzeniem udziału (zrzeszenia) rzecznika we właściwym zgromadzeniu. Osoby zamierzające komunikować się z sądem w sposób wskazany w ust. 2 zawiadamiają o tym sąd za pośrednictwem właściwego okręgowego zgromadzenia rzeczników patentowych, podając dane do weryfikacji podpisu elektronicznego.

4. Informacje, o których mowa w ust. 3, właściwe okręgowe zgromadzenie rzeczników patentowych przesyła sądowi w terminie 14 dni od daty złożenia wniosku.

Rozdział 3

Uprawnienia do wykonywania zawodu rzecznika patentowego

Art. 18. 1. Prawo wykonywania zawodu rzecznika patentowego powstaje po złożeniu ślubowania, z dniem dokonania wpisu na listę rzeczników patentowych.

2. Listę rzeczników patentowych prowadzi Urząd Patentowy.

3. Lista rzeczników patentowych jest jawna.

4. Wpisu na listę rzeczników patentowych dokonuje się na wniosek zainteresowanego.

Art. 19. 1. Na listę rzeczników patentowych może być wpisany, kto:

- 1) posiada, ~~z zastrzeżeniem ust. 2,~~ obywatelstwo polskie, **państwa członkowskiego**
- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych,
- 3) jest nieskazitelnego charakteru i swym dotychczasowym zachowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu rzecznika patentowego,
- 4) ukończył magisterskie studia wyższe o kierunku przydatnym do wykonywania zawodu rzecznika patentowego, w szczególności techniczne lub prawnicze,
- 5) odbył aplikację rzecznikowską na warunkach określonych w ustawie i ~~złożył egzamin kwalifikacyjny przed Komisją Egzaminacyjną, o której mowa w art. 33.~~
- 6) **złożył z wynikiem pozytywnym egzamin kwalifikacyjny, o którym mowa w art. 31.**

~~2. Przepis ust. 1 pkt 1 nie narusza postanowień umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska.~~

2. Na listę rzeczników patentowych może być wpisany także obywatel państwa członkowskiego, który:

- 1) spełnia wymogi określone w ust. 1 pkt 2 i 3,
- 2) nabył kwalifikacje do wykonywania zawodu rzecznika patentowego uznane zgodnie z ustawą z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394),
- 3) posługuje się językiem polskim w stopniu niezbędnym do wykonywania zawodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności umożliwiającym w ramach wykonywania zawodu występowanie w charakterze pełnomocnika w postępowaniach przed Urzędem Patentowym, a także w postępowaniu sądowym i sądownoadministracyjnym.

~~3. (uchylony) O ile postanowienia umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, przewidują możliwość ubiegania się o wpis na listę rzeczników patentowych osób posiadających inne niż polskie obywatelstwo, osoba taka, spełniająca warunki określone w ust. 1 pkt 2-5, może być wpisana na tę listę, jeżeli wykaże, że włada językiem polskim w mowie i piśmie, w stopniu niezbędnym do prawidłowego wykonywania zawodu rzecznika patentowego.~~

Art. 19a. 1. Osoba, która po raz pierwszy podejmuje świadczenie usług transgranicznych na terytorium Rzeczypospolitej, jest obowiązana złożyć Krajowej Radzie Rzeczników Patentowych pisemne oświadczenie o podjęciu świadczenia takich usług. Do oświadczenia osoba ta dołącza:

- 1) sporządzony w języku polskim lub przetłumaczony na język polski dokument potwierdzający, że jest uprawniona w państwie macierzystym do wykonywania czynności z zakresu pomocy w sprawach własności przemysłowej,
- 2) dokument potwierdzający jej obywatelstwo,
- 3) kopię dowodu ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w art. 16.

2. Osoba świadcząca w Rzeczypospolitej Polskiej usługi transgraniczne w przypadku istotnej zmiany sytuacji potwierdzonej dokumentami, o których mowa w ust. 1, jest obowiązana do przedstawienia nowych dokumentów.

Art. 19b. Osoba, o której mowa w art. 19a ust. 1, zamierzająca świadczyć usługi transgraniczne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w kolejnych latach, jest obowiązana poinformować Krajową Radę Rzeczników Patentowych o zamiarze ich świadczenia w każdym kolejnym roku działalności. Do informacji tej osoba ta dołącza kopię dowodu ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w art. 16.

Art. 19c. W zakresie nieuregulowanym niniejszą ustawą do świadczenia usług transgranicznych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Art. 19d. Osoba świadcząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej usługi transgraniczne, reprezentująca klienta w postępowaniu przed organami administracji lub przed sądami, jest obowiązana wskazać organowi prowadzącemu postępowanie osobę upoważnioną do odbioru pism w Rzeczypospolitej Polskiej. W razie niewskazania takiej osoby, pismo doręcza się reprezentowanej stronie, jeżeli ma ona miejsce zamieszkania lub siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej. W pozostałych przypadkach pismo pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, o czym organ ten poucza przy pierwszym doręczeniu.

Art. 20. 1. Wniosek o wpis na listę rzeczników patentowych, o którym mowa w art. 18 ust. 4, ~~powinien być złożony w ciągu~~ **składa się w terminie** sześciu miesięcy od dnia złożenia egzaminu kwalifikacyjnego.

~~2. Złożenie wniosku po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1, stanowi podstawę do wydania decyzji o odmowie wpisu.~~

2. Wniosek o wpis na listę rzeczników patentowych, składany przez osoby, o których mowa w art. 19 ust. 2, składa się w terminie sześciu miesięcy od dnia wydania decyzji w sprawie uznania kwalifikacji do wykonywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zawodu rzecznika patentowego.

3. Osoby, o których mowa w art. 19 ust. 2, do wniosku o wpis na listę rzeczników patentowych dołączają decyzję o uznaniu kwalifikacji do wykonywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zawodu rzecznika patentowego.

4. Prezes Urzędu Patentowego wydaje decyzję o odmowie wpisu na listę rzeczników patentowych w przypadku:

- 1) złożenia wniosku o wpis po upływie terminów, o których mowa w ust. 1 albo 2,
- 2) wystąpienia w stosunku do osoby składającej wniosek o wpis okoliczności, o których mowa w art. 23a ust. 1.

5. Osoba, której zgodnie z ust. 4 pkt 2 wydano decyzję o odmowie wpisu na listę rzeczników patentowych, może ponownie złożyć wniosek o wpis w terminie sześciu miesięcy od dnia ustania okoliczności, o których mowa w art. 23a ust. 1. Przepis ust. 4 pkt 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 21. 1. Od wymogu odbycia aplikacji rzecznikowskiej można zwolnić, w całości lub odpowiedniej części, osobę, która wykaże, że posiada określoną wiedzę lub praktykę w sprawach własności przemysłowej, przydatną do wykonywania zawodu rzecznika patentowego.

2. Zwolnienie od odbycia aplikacji rzecznikowskiej, zgodnie z ust. 1, następuje, na wniosek kandydata, w drodze uchwały Krajowej Rady Rzeczników Patentowych. Krajowa Rada Rzeczników Patentowych przesyła kopię uchwały, wraz z uzasadnieniem, Prezesowi Urzędu Patentowego.

3. Na uchwałę w sprawie zwolnienia od odbycia aplikacji rzecznikowskiej kandydatowi służy skarga do sądu administracyjnego.

Art. 22. 1. Rota ślubowania składanego przez rzecznika patentowego ma następujące brzmienie: *„Ślubuję uroczyście wykonywać zawód rzecznika patentowego sumiennie i zgodnie z prawem Rzeczypospolitej Polskiej, zachowywać tajemnicę zawodową, postępować godnie i uczciwie, kierując się zasadami etyki rzecznika patentowego.”*

2. Do rotę ślubowania, o której mowa w ust. 1, rzecznik patentowy może dodać słowa *„Tak mi dopomóż Bóg”*.

3. Ślubowanie odbiera Prezes Urzędu Patentowego w obecności przedstawiciela samorządu.

Art. 23. Urząd Patentowy wydaje rzecznikowi patentowemu, wpisanemu na listę rzeczników patentowych, legitymację, która potwierdza prawo wykonywania zawodu oraz używania tytułu zawodowego *„rzecznik patentowy”*.

Art. 23a. 1. Zawieszenie prawa wykonywania zawodu rzecznika patentowego następuje w przypadku:

- 1)** zatrudnienia w Urzędzie Patentowym, w sądzie administracyjnym, w Europejskim Urzędzie Patentowym lub w Urzędzie Harmonizacji Rynku Wewnętrznego,
- 2)** sprawowania urzędu sędziego, wykonywania zawodu notariusza, komornika, zajmowania stanowiska prokuratora, asesora prokuratorskiego lub notarialnego, albo odbywania aplikacji ogólnej, sędziowskiej, prokuratorskiej, notarialnej lub komorniczej, oraz w razie podjęcia pracy w organach wymiaru sprawiedliwości lub w organach ścigania.

2. Rzecznik patentowy jest obowiązany zawiadomić Krajową Radę Rzeczników Patentowych, w terminie miesiąca, o zaistnieniu oraz ustaniu w stosunku do niego okoliczności, o których mowa w ust. 1.

3. Krajowa Rada Rzeczników Patentowych w terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2, podejmuje uchwałę odpowiednio o zawieszeniu albo o przywróceniu prawa do wykonywania zawodu rzecznika patentowego.

4. Na uchwałę, o której mowa w ust. 3, zainteresowanemu służy skarga do sądu administracyjnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały.

Art. 24. 1. Rzecznik patentowy traci prawo do wykonywania zawodu z dniem skreślenia z listy rzeczników patentowych.

2. Skreślenie z listy rzeczników patentowych następuje w przypadku:

- 1)** wniosku rzecznika patentowego o skreślenie go z listy rzeczników patentowych,
- 2)** ograniczenia lub utraty zdolności do czynności prawnych,
- 3)** pozbawienia rzecznika patentowego, z mocy prawomocnego wyroku sądowego, praw publicznych lub orzeczenia zakazu wykonywania zawodu rzecznika patentowego,
- 4)** prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego o pozbawieniu rzecznika patentowego prawa wykonywania zawodu,

5) gdy rzecznik patentowy przestał spełniać warunek dotyczący obywatelstwa, wymagany do wpisu na listę rzeczników patentowych,

5a) nieuiszczenia składek członkowskich za okres dłuższy niż rok,

6) śmierci rzecznika patentowego.

3. W przypadku gdy przeciwko rzecznikowi patentowemu toczy się postępowanie dyscyplinarne lub sądowe o przestępstwo zagrożone środkiem karnym pozbawienia praw publicznych lub zakazu wykonywania zawodu rzecznika patentowego, do czasu ich zakończenia, można odmówić skreślenia z listy rzeczników patentowych pomimo wniosku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1.

4. W przypadku skreślenia z listy rzeczników patentowych, ponowny wpis na listę może nastąpić, z zastrzeżeniem ust. 5 i 7, po ustaniu przyczyny skreślenia, na wniosek zainteresowanego, po zasięgnięciu opinii samorządu.

5. Jeżeli skreślenie nastąpiło w wyniku zarzutów dotyczących wykonywania zawodu, a także w razie znacznej przerwy, jaka nastąpiła po skreśleniu z listy, ponowny wpis na listę rzeczników patentowych może być uzależniony od złożenia egzaminu uzupełniającego, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach - również od odbycia uzupełniającej aplikacji rzecznikowskiej.

6. W decyzji uzależniającej ponowny wpis na listę rzeczników patentowych od złożenia egzaminu uzupełniającego lub także odbycia uzupełniającej aplikacji określa się zakres egzaminu, okres aplikacji i jej zakres, a także - jeżeli jest to niezbędne - okresy aplikacji uzupełniającej, po których aplikant może zastępować rzecznika patentowego w określonym zakresie.

7. (utracił moc) Skreślenie z listy rzeczników patentowych z przyczyny określonej w ust. 2 pkt 4 nie daje prawa ubiegania się o ponowny wpis na listę rzeczników patentowych.

Art. 25. 1. Decyzję o wpisie lub odmowie wpisu na listę rzeczników patentowych i o skreśleniu lub odmowie skreślenia z tej listy, a także decyzję uzależniającą dokonanie wpisu od odbycia uzupełniającej aplikacji rzecznikowskiej lub złożenia egzaminu uzupełniającego, wydaje Prezes Urzędu Patentowego.

2. Na decyzje, o których mowa w ust. 1, służy skarga do sądu administracyjnego.

3. O wpisie na listę rzeczników patentowych i o skreśleniu z tej listy ogłasza się w organie urzędowym „*Wiadomości Urzędu Patentowego*”.

4. Urząd Patentowy przesyła kopię decyzji o skreśleniu rzecznika patentowego z listy rzeczników patentowych pracodawcy tego rzecznika.

Art. 26. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wzór i sposób prowadzenia listy rzeczników patentowych oraz wzór legitymacji rzecznika patentowego, a także wysokość opłat pobieranych przez Urząd Patentowy od wniosku o wpis bądź zmianę wpisu na liście rzeczników patentowych. Lista rzeczników patentowych powinna zawierać w szczególności dane dotyczące rzecznika patentowego, jego wykształcenia, złożenia egzaminu kwalifikacyjnego oraz wpisu na listę, aktualnego miejsca i formy wykonywania zawodu oraz przerw w jego wykonywaniu, bądź skreślenia z listy rzeczników patentowych, a także adnotacje wskazujące na znajdujące się w aktach osobowych rzecznika patentowego dokumenty lub odpisy orzeczeń dyscyplinarnych, a także informacje o funkcjach pełnionych przez rzecznika patentowego w organach samorządu.

Rozdział 4 **Aplikacja rzecznikowska i egzamin kwalifikacyjny**

Art. 27. 1. Celem aplikacji rzecznikowskiej, zwanej dalej „*aplikacją*”, jest przygotowanie aplikanta do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu rzecznika patentowego.

2. Aplikacja trwa trzy lata i ~~kończy się egzaminem kwalifikacyjnym.~~

3. Aplikację organizuje i prowadzi Krajowa Rada Rzeczników Patentowych.

Art. 28. 1. Aplikacja odbywa się pod kierunkiem patrona.

2. Patronem, o którym mowa w ust. 1, może być tylko rzecznik patentowy.

3. Aplikant otrzymuje zlecane mu systematycznie przez patrona prace i zadania praktyczne, które mogą być również wykonywane poza miejscem odbywania aplikacji.

Art. 28a. 1. Aplikacja jest prowadzona jako odpłatna działalność samorządu rzeczników patentowych na zasadach samofinansowania.

2. Koszty aplikacji pokrywane są z opłat wnoszonych przez aplikantów.

3. Prezes Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Rzeczników Patentowych, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty rocznej za aplikację, kierując się koniecznością zapewnienia aplikantom właściwego poziomu wykształcenia, przy czym wysokość opłaty rocznej nie może być wyższa niż trzykrotność przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 1 lit a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 224 i Nr 134, poz. 903).

4. Krajowa Rada Rzeczników Patentowych może, na uzasadniony wniosek aplikanta, zwolnić go w części od ponoszenia opłaty, o której mowa w ust. 3, a także odroczyć jej płatność lub rozłożyć ją na raty.

Art. 28b. 1. Wpis na listę aplikantów następuje po przeprowadzeniu egzaminu konkursowego, którego termin wyznacza Krajowa Rada Rzeczników Patentowych.

2. Celem egzaminu konkursowego jest sprawdzenie wiedzy kandydatów z zakresu:

- 1) zadań rzecznika patentowego i zasad wykonywania tego zawodu,
- 2) podstaw prawa własności przemysłowej,
- 3) elementów wiedzy technicznej,
- 4) elementów prawa konstytucyjnego,
- 5) stopnia znajomości jednego języka obcego, według wyboru kandydata, angielskiego, francuskiego lub niemieckiego.

3. Egzamin konkursowy składa się z części pisemnej i ustnej.

4. Za przeprowadzenie egzaminu konkursowego pobierana jest od kandydatów opłata.

5. Prezes Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Rzeczników Patentowych określi w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty za egzamin konkursowy, przy czym wysokość tej opłaty nie może być wyższa niż 0,3 przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, o którym mowa w art. 28a ust. 3.

~~Art. 29. 1. Na listę aplikantów może być wpisana osoba, która spełnia warunki określone w art. 19 ust. 1 pkt 1-4 i złoży oświadczenie o pokryciu kosztów aplikacji.~~

~~2. Wpis na listę aplikantów następuje po przeprowadzeniu konkursu kandydatów.~~

~~3. Przed przeprowadzeniem konkursu, o którym mowa w ust. 2, Krajowa Rada Rzeczników Patentowych ogłasza o możliwości składania przez zainteresowane osoby wniosków o wpis na listę aplikantów.~~

~~4. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 3, na wniosek Krajowej Rady Rzeczników Patentowych, Prezes Urzędu Patentowego zamieszcza w organie urzędowym Urzędu Patentowego „Wiadomości Urzędu Patentowego”.~~

~~5. Termin składania wniosków, o których mowa w ust. 3, nie może być krótszy niż dwa miesiące od dnia ogłoszenia.~~

~~6. Podstawą wpisu kandydata na listę aplikantów jest uchwała Krajowej Rady Rzeczników Patentowych, stwierdzająca pozytywny wynik konkursu.~~

~~7. Aplikantowi wpisanemu na listę aplikantów Krajowa Rada Rzeczników Patentowych wydaje legitymację, ważną na czas określony.~~

~~8. Po podjęciu uchwały, o której mowa w ust. 6, Krajowa Rada Rzeczników Patentowych przekazuje Prezesowi Urzędu Patentowego wykaz osób wpisanych na listę, obejmujący następujące dane tych osób:~~

- ~~1) imię i nazwisko,~~
- ~~2) datę urodzenia,~~
- ~~3) adres miejsca zamieszkania,~~
- ~~4) adres miejsca pracy.~~

Art. 29. 1. Na listę aplikantów może być wpisana osoba, która uzyskała pozytywną ocenę z egzaminu konkursowego, spełnia warunki określone w art. 19 ust. 1 pkt. 1-4, złoży oświadczenie o pokryciu kosztów aplikacji oraz oświadczenie, iż nie występują w stosunku do niej okoliczności, o których mowa w art. 23a ust. 1.

2. Krajowa Rada Rzeczników Patentowych, co najmniej na trzy miesiące przed terminem egzaminu konkursowego, ogłasza o możliwości składania przez zainteresowane osoby wniosków o wpis na listę aplikantów oraz podaje do wiadomości zakres tematyczny egzaminu.

3. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 2, na wniosek Krajowej Rady Rzeczników Patentowych, Prezes Urzędu Patentowego zamieszcza w organie urzędowym Urzędu Patentowego „Wiadomościach Urzędu Patentowego”.

4. Podstawą wpisu kandydata na listę aplikantów jest uchwała Komisji Egzaminacyjnej, stwierdzająca pozytywny wynik egzaminu konkursowego.

5. Aplikantowi wpisanemu na listę aplikantów Krajowa Rada Rzeczników Patentowych wydaje legitymację ważną na czas określony.

6. Po podjęciu uchwały, o której mowa w ust. 4, Krajowa Rada Rzeczników Patentowych przekazuje Prezesowi Urzędu Patentowego wykaz osób wpisanych na listę, obejmujący następujące dane tych osób:

- 1) imię i nazwisko,**
- 2) data urodzenia,**
- 3) adres miejsca zamieszkania.**

Art. 30. 1. Do obowiązków aplikanta należy:

- 1) uczestniczenie w przewidzianych programem zajęciach teoretycznych i praktycznych,**
- 2) samodzielne pogłębianie wiedzy niezbędnej do prawidłowego wykonywania zawodu rzecznika patentowego oraz praktycznych umiejętności zawodowych,**
- 3) przestrzeganie dyscypliny szkolenia i pracy,**
- 4) przystąpienie do egzaminu kwalifikacyjnego w wyznaczonym terminie.**

~~**2. Obowiązek przystąpienia do egzaminu kwalifikacyjnego dotyczy również osób zwolnionych w całości od odbycia aplikacji rzecznikowskiej.**~~

2. Obowiązek przystąpienia do egzaminu kwalifikacyjnego dotyczy również osób zwolnionych w całości od odbycia aplikacji.”

~~**Art. 31. Aplikacja polega w szczególności na systematycznym szkoleniu obejmującym, w niezbędnym wymiarze, wykłady i ćwiczenia z całokształtu wiedzy teoretycznej oraz samodzielnym wykonywaniu prac i zadań praktycznych.**~~

31.1. Celem egzaminu kwalifikacyjnego, którego termin wyznacza Krajowa Rada Rzeczników Patentowych, jest sprawdzenie przygotowania osoby przystępującej do tego egzaminu do samodzielnego i prawidłowego wykonywania zawodu, w tym posiadanej przez nią wiedzy oraz umiejętności jej praktycznego zastosowania z zakresu:

- 1) prawa własności przemysłowej, w tym prawa europejskiego i międzynarodowego,**
- 2) prawa autorskiego,**
- 3) prawa cywilnego, gospodarczego i administracyjnego,**
- 4) postępowania administracyjnego, postępowania sądownoadministracyjnego, postępowania cywilnego, w tym postępowania w sprawach gospodarczych,**

- 5) postępowania międzynarodowego w sprawach własności przemysłowej,
- 6) metodyki wykonywania zawodu, w szczególności uzyskiwania, utrzymywania, wykonywania oraz dochodzenia praw odnoszących się do przedmiotów własności przemysłowej,
- 7) zasad wykonywania zawodu rzecznika patentowego i zasad etyki rzecznika patentowego.

2. Egzamin kwalifikacyjny składa się z dwóch części pisemnych i jednej części ustnej.

3. W częściach pisemnych egzaminu kwalifikacyjnego zdający opracowuje trzy tematy. Opracowanie tematu następuje poprzez sporządzenie:

- 1) dokumentacji zgłoszenia wynalazku do ochrony,
- 2) pisma procesowego w postępowaniu administracyjnym, sądownoadministracyjnym lub cywilnym oraz opinii na podstawie przedstawionego stanu faktycznego lub rozstrzygnięcia problemu prawnego na podstawie opisanego przypadku (kazu).

4. Część ustna egzaminu polega na odpowiedzi na pytania zamieszczone w wylosowanym zestawie pytań. Każdy z zestawów składa się z dziesięciu pytań.

Art. 32. 1. Do egzaminu kwalifikacyjnego dopuszcza się aplikanta, który zaliczył wszystkie przedmioty szkolenia. ~~osobę, która ukończyła aplikację.~~

~~2. Egzamin może być powtórzony – w razie niepomyślnego wyniku – jeden raz, w terminie ustalonym przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych, nie wcześniej jednak niż sześć miesięcy i nie później niż rok od poprzedniego egzaminu.~~

2. W przypadku niezaliczenia określonej części egzaminu kwalifikacyjnego egzamin może być powtarzany w tej części. Terminy, w których egzamin może być powtarzany, wyznacza Krajowa Rada Rzeczników Patentowych, na dzień przypadający nie wcześniej niż sześć miesięcy i nie później niż rok od poprzedniego egzaminu. Na wniosek osoby przystępującej do egzaminu termin sześciu miesięcy może być skrócony.

~~**Art. 33. 1.** Egzamin kwalifikacyjny, o którym mowa w art. 32, przeprowadza Komisja Egzaminacyjna powołana przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych.~~

~~2. W skład Komisji Egzaminacyjnej wchodzi:~~

- ~~1) przedstawiciel Krajowej Rady Rzeczników Patentowych jako przewodniczący,~~
- ~~2) trzech przedstawicieli Urzędu Patentowego z listy ekspertów wskazani przez Prezesa Urzędu Patentowego,~~
- ~~3) trzech rzecznicy patentowi wybrani przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych.~~

Art. 33. 1. Egzamin konkursowy oraz egzamin kwalifikacyjny przeprowadza Komisja Egzaminacyjna, powołana przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych. Komisja Egzaminacyjna działa w zespołach egzaminacyjnych, których liczba zależy od liczby kandydatów.

2. Krajowa Rada Rzeczników Patentowych powołuje Przewodniczącego Komisji Egzaminacyjnej, który organizuje i nadzoruje pracę zespołów egzaminacyjnych.

3. W skład zespołu egzaminacyjnego wchodzi:

- 1) przedstawiciel Krajowej Rady Rzeczników Patentowych jako przewodniczący,**
- 2) trzech eksperci Urzędu Patentowego wskazani przez Prezesa Urzędu Patentowego i trzech rzecznicy patentowi wybrani przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych.**

4. Członkiem zespołu egzaminacyjnego nie może być osoba, która pozostaje z którymkolwiek ze zdających w stosunku osobistym lub służbowym tego rodzaju, że mogłoby to wywołać wątpliwości co do jej bezstronności.

5. Pytania będące przedmiotem egzaminu kwalifikacyjnego oraz egzaminu konkursowego ustala Komisja Egzaminacyjna. Członkowie Komisji Egzaminacyjnej są obowiązani do zachowania w tajemnicy ustalonych pytań.

6. Od uchwały Komisji Egzaminacyjnej stwierdzającej wynik egzaminu konkursowego i egzaminu kwalifikacyjnego przysługuje odwołanie do Krajowej Rady Rzeczników Patentowych w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników egzaminu.

7. Opłatę za egzamin konkursowy i egzamin kwalifikacyjny przeznaczają się na pokrycie kosztów odpowiednio egzaminu konkursowego albo egzaminu kwalifikacyjnego, w tym na wynagrodzenia dla członków Komisji Egzaminacyjnej. Wysokość tego wynagrodzenia jest ustalana w drodze uchwały Krajowej Rady Rzeczników Patentowych.

Art. 34. 1. Za przeprowadzenie egzaminu kwalifikacyjnego od osoby przystępującej do egzaminu pobierana jest od aplikantów opłata.

~~2. Opłaty przeznaczają się na pokrycie kosztów egzaminu, w tym wynagrodzenia dla członków Komisji Egzaminacyjnej.~~

~~3. Wysokość opłaty określa Krajowa Rada Rzeczników Patentowych.~~

2. Prezes Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Rzeczników Patentowych, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty za przeprowadzenie egzaminu kwalifikacyjnego, przy czym wysokość tej opłaty nie może być wyższa niż 0,4 przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, o którym mowa w art. 28a ust. 3.

~~Art. 35. Po pomyślnym złożeniu egzaminu kwalifikacyjnego aplikant otrzymuje świadectwo.~~

Art. 35. Osoba, która złożyła egzamin kwalifikacyjny z wynikiem pozytywnym otrzymuje świadectwo.

Art. 36. 1. Po upływie osiemnastu miesięcy od rozpoczęcia aplikacji rzecznik patentowy kierujący aplikacją (patron) może upoważnić swojego aplikanta do zastępowania go we wszystkich czynnościach.

2. Za czynności, o których mowa w ust. 1, wykonywane przez aplikanta odpowiedzialność ponosi rzecznik patentowy kierujący aplikacją (patron).

Art. 37. Aplikanta skreśla się z listy aplikantów w drodze uchwały Krajowej Rady Rzeczników Patentowych:

- ~~1) na jego wniosek zawierający zawiadomienie o wpisaniu go na listę rzeczników patentowych albo z urzędu, po upływie terminu na złożenie wniosku o wpis na listę rzeczników patentowych,~~
- 1) w przypadku ukończenia przez niego aplikacji,**
- 2) odpowiednio w przypadkach, o których mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1-3, 5 i 6,
- 2a) w przypadku nieuiszczenia, bez usprawiedliwionej przyczyny, opłaty za aplikację dłużej niż trzy miesiące,**
- 3) w razie prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego o ukaraniu aplikanta karą wydalenia z aplikacji,
- ~~4) w razie niezaliczenia w ustalonym terminie szkolenia, o którym mowa w art. 31,~~
- 4) w razie nieukończenia przez niego, bez usprawiedliwionej przyczyny, aplikacji w terminie, o którym mowa w art. 27 ust. 2.**
- ~~5) w razie nieprzystąpienia, bez usprawiedliwionej przyczyny, do egzaminu kwalifikacyjnego, w terminie ustalonym przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych,~~
- ~~6) w razie niepomyślnego wyniku egzaminu kwalifikacyjnego.~~

Art. 38. Na uchwałę o odmowie wpisu na listę aplikantów oraz o skreśleniu z listy służy skarga do sądu administracyjnego.

Art. 39. Prezes Rady Ministrów, **po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Rzeczników Patentowych**, określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzenia konkursu o wpis na listę aplikantów, wzór i sposób prowadzenia tej listy oraz wzór legitymacji aplikanta, a także przedmiot i wymiar szkolenia aplikantów, **z uwzględnieniem interdyscyplinarnego charakteru zawodu rzecznika patentowego, szczegółowy tryb i sposób przeprowadzania egzaminu konkursowego i egzaminu kwalifikacyjnego, z uwzględnieniem konieczności prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia naboru na aplikację, egzaminu konkursowego, egzaminu kwalifikacyjnego, oraz zapewnienia bezstronności pracy członków Komisji Egzaminacyjnej.** — oraz przedmiot egzaminu kwalifikacyjnego, jak również wysokość wynagrodzenia dla członków Komisji Egzaminacyjnej. Lista aplikantów powinna zawierać w szczególności dane dotyczące aplikanta, jego wykształcenia, miejsca zamieszkania i miejsca pracy, daty ukończenia szkolenia oraz daty i wyniku egzaminu kwalifikacyjnego, jak też skreślenia z listy aplikantów, a także adnotacje wskazujące na znajdujące się w aktach osobowych aplikanta dokumenty lub odpisy orzeczeń dyscyplinarnych.

Art. 40. Krajowa Rada Rzeczników Patentowych określa, w drodze uchwały, program, regulamin i szczegółowe zasady odbywania aplikacji z uwzględnieniem organizacji i formy szkolenia, a także **wzór świadectwa złożenia egzaminu kwalifikacyjnego, tryb przeprowadzenia egzaminu kwalifikacyjnego i wzór świadectwa złożenia egzaminu.** Program aplikacji oraz organizacja szkolenia powinny uwzględniać zakres czynności praktycznych, jakie może podejmować aplikant w toku aplikacji.

Art. 41. 1. Do aplikanta stosuje się odpowiednio, ~~z art. zastrzeżeniem ust. 2 i 3, przepisy art. 18 ust. 1 i art. 24 ust. 1 oraz ust. 3 i 4.~~ **przepisy art. 18 ust. 1, art. 20 ust. 4 pkt 2 i ust. 5, art. 23a, art. 24 ust. 1, 3 i 4.**

2. Rota ślubowania składanego przez aplikanta ma następujące brzmienie: *„Ślubuję uroczyście wykonywać obowiązki aplikanta rzecznikowskiego sumiennie i zgodnie z prawem Rzeczypospolitej Polskiej, zachowywać tajemnicę zawodową, postępować godnie i uczciwie, kierując się zasadami etyki rzecznika patentowego.”*

3. Do roty ślubowania, o której mowa w ust. 2, aplikant może dodać słowa *„Tak mi dopomóż Bóg”*.

4. Ślubowanie składane przez aplikanta odbiera Prezes Polskiej Izby Rzeczników Patentowych w obecności przedstawiciela Urzędu Patentowego wyznaczonego przez Prezesa Urzędu Patentowego.

Rozdział 5

Samorząd rzeczników patentowych

Art. 42. Przynależność rzeczników patentowych i aplikantów do Polskiej Izby Rzeczników Patentowych jest obowiązkowa.

Art. 43. 1. Do zadań samorządu należy w szczególności:

- 1) podejmowanie działań w celu zapewnienia warunków należytego wykonywania zawodu rzecznika patentowego,
- 2) reprezentowanie rzeczników patentowych i aplikantów oraz ochrona ich interesów zawodowych,
- 3) współdziałanie w kształtowaniu i stosowaniu prawa własności przemysłowej, a także w zakresie organizowania i wykonywania zawodu rzecznika patentowego,
- 4) doskonalenie zawodowe rzeczników patentowych i kształcenie aplikantów,
- 5) sprawowanie nadzoru nad należytym wykonywaniem zawodu przez rzeczników patentowych i aplikantów,
- 6) prowadzenie badań w sprawach własności przemysłowej.

2. Wykonując zadania, o których mowa w ust. 1, samorząd współdziała z organami władzy i administracji rządowej oraz samorządowej, a także z innymi samorządami zawodowymi i organizacjami społecznymi, jak również sprawuje orzecznictwo dyscyplinarne oraz prowadzi działalność wydawniczą.

Art. 44. 1. Organami samorządu są: ~~Krajowy Zjazd Rzeczników Patentowych, Krajowa Rada Rzeczników Patentowych, Komisja Rewizyjna, Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny, Sąd Dyscyplinarny i Rzecznik Dyscyplinarny oraz okręgowe zgromadzenia rzeczników patentowych.~~

- 1) **Krajowy Zjazd Rzeczników Patentowych,**
- 2) **Krajowa Rada Rzeczników Patentowych,**

- 3) **Prezes Polskiej Izby Rzeczników Patentowych,**
- 4) **Komisja Rewizyjna,**
- 5) **Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny,**
- 6) **Sąd Dyscyplinarny,**
- 7) **Rzecznik Dyscyplinarny,**
- 8) **okręgowe zgromadzenia rzeczników patentowych,**
- 9) **okręgowe rady rzeczników patentowych.**

2. Członkami organów samorządu, z zastrzeżeniem ust. 3, mogą być tylko rzecznicy patentowi mający miejsce zamieszkania i wykonujący zawód na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Rzecznicy patentowi, niespełniający warunku określonego w ust. 2, mogą uczestniczyć w Krajowym Zjeździe Rzeczników Patentowych.

4. Kadencja organów samorządu trwa cztery lata, jednakże organy są obowiązane działać do czasu ukonstytuowania się nowo wybranych organów.

5. Członkowie organów mogą być odwołani przez organ, który ich wybrał.

6. Wybory do organów samorządu odbywają się w głosowaniu tajnym, przy nieograniczonej liczbie kandydatów.

7. Mandat członka organu samorządu wygasa wskutek:

- 1) **zrzeczenia się mandatu,**
- 2) **skreślenia z listy rzeczników patentowych,**
- 3) **prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej wymienionej w art. 58 ust. 1 pkt. 2-4,**
- 4) **odwołania przez organ, który dokonał wyboru,**
- 5) **wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 23a ust. 1 lub niespełnienia warunku określonego w art. 44 ust. 2.**

Art. 45. Szczegółową strukturę organizacyjną, liczbę i granice okręgów oraz szczegółowe zasady działania samorządu i jego organów, tryb powoływania i odwoływania członków tych organów oraz uzupełniania ich składu, a także ogólne zasady ustalania liczby delegatów na Krajowe Zjazdy Rzeczników Patentowych, określa statut Polskiej Izby Rzeczników Patentowych.

Art. 46. 1. Organy samorządu podejmują uchwały zwykłą większością głosów, o ile statut nie stanowi inaczej.

2. Uchwały doręcza się niezwłocznie Prezesowi Urzędu Patentowego.

Art. 47. 1. W Krajowym Zjeździe Rzeczników Patentowych udział biorą, z zastrzeżeniem ust. 2, rzecznicy patentowi, którym przysługuje czynne prawo wyborcze, oraz, bez prawa głosowania, aplikanci.

2. Z upoważnienia Krajowego Zjazdu Rzeczników Patentowych, Krajowa Rada Rzeczników Patentowych zwołuje kolejny Zjazd jako zjazd delegatów, określając w regulaminie sposób przeprowadzenia wyborów delegatów oraz liczbę delegatów z poszczególnych okręgów.

3. W Krajowym Zjeździe Rzeczników Patentowych, odbywającym się jako zjazd delegatów, udział biorą delegaci wybrani w okręgach spośród ogółu rzeczników patentowych oraz, z głosem doradczym, niebędący delegatami członkowie ustępującej Krajowej Rady Rzeczników Patentowych, Przewodniczący Odwoławczego Sądu Dyscyplinarnego, Przewodniczący Sądu Dyscyplinarnego, Przewodniczący Komisji Rewizyjnej oraz Rzecznik Dyscyplinarny.

4. Krajowy Zjazd Rzeczników Patentowych zwołuje Krajowa Rada Rzeczników Patentowych nie później niż na 7 dni przed upływem kadencji organów samorządu.

Art. 48. 1. Krajowy Zjazd Rzeczników Patentowych, zwany dalej „Krajowym Zjazdem”, stanowi najwyższą władzę samorządu.

2. Do Krajowego Zjazdu należy:

- 1) uchwalanie statutu Polskiej Izby Rzeczników Patentowych,
- 2) uchwalanie wytycznych działania samorządu i jego organów,
- 3) uchwalanie zasad etyki rzecznika patentowego,
- 4) określanie zasad przeprowadzania wyborów do organów samorządu i liczby członków tych organów,
- 5) wybór Prezesa Polskiej Izby Rzeczników Patentowych, ~~będącego jednocześnie przewodniczącym Krajowej Rady Rzeczników Patentowych,~~
- 6) wybór członków Krajowej Rady Rzeczników Patentowych, Komisji Rewizyjnej, Odwoławczego Sądu Dyscyplinarnego, Sądu Dyscyplinarnego, Rzecznika Dyscyplinarnego i jego zastępców,
- 7) ustalanie zasad gospodarki finansowej samorządu i wytycznych w sprawie określania wysokości składki członkowskiej,
- 8) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Krajowej Rady Rzeczników Patentowych, Komisji Rewizyjnej, Odwoławczego Sądu Dyscyplinarnego, Sądu Dyscyplinarnego i Rzecznika Dyscyplinarnego,
- 8a) udzielenie absolutorium ustępującym organom samorządu,**
- 9) podejmowanie innych uchwał.

Art. 49. 1. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Rzeczników Patentowych, zwany dalej „Nadzwyczajnym Krajowym Zjazdem”, zwołuje Krajowa Rada Rzeczników Patentowych:

- 1) z własnej inicjatywy,
- 2) na wniosek swego prezydium lub Komisji Rewizyjnej,

- 3) na wniosek co najmniej jednej piątej ogólnej liczby członków samorządu, zawierający uzgodniony przez nich porządek obrad.
2. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd powinien być zwołany, ze wskazaniem porządku obrad, w ciągu dwóch miesięcy od dnia wpływu wniosku o zwołanie Zjazdu.
3. Porządek obrad Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu może być na Zjeździe, drogą głosowania, rozszerzony. Nie dotyczy to rozszerzenia porządku obrad o wybór nowych organów samorządu.

Art. 50. 1. Krajową Radę Rzeczników Patentowych stanowią ~~przewodniczący i~~ **Prezes Polskiej Izby Rzeczników Patentowych**, członkowie wybrani przez Krajowy Zjazd oraz dziekani.

2. Prezydium Krajowej Rady Rzeczników Patentowych stanowią ~~przewodniczący~~ **Prezes Polskiej Izby Rzeczników Patentowych** oraz wybrani przez Krajową Radę ze swojego grona ~~zastępcy przewodniczącego~~, **wiceprezesi Polskiej Izby Rzeczników Patentowych**, sekretarz, skarbnik i członkowie.

3. Prezydium Krajowej Rady Rzeczników Patentowych jest organem wykonawczym tej Rady i zdaje jej sprawę ze swej działalności.

4. Prezydium wykonuje czynności należące do kompetencji Krajowej Rady Rzeczników Patentowych w zakresie określonym przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych, z wyjątkiem czynności, o których mowa w art. 51 pkt. 3, 4a i 6.

Art. 51. Do Krajowej Rady Rzeczników Patentowych należy:

- 1) ~~(uchylony) reprezentowanie samorządu,~~
- 2) opiniowanie projektów aktów prawnych oraz przedstawianie wniosków dotyczących unormowań prawnych w sprawach własności przemysłowej i rzeczników patentowych,
- 3) uchwalanie budżetu Krajowej Rady i zatwierdzanie sprawozdań z jego wykonania,
- 4) prowadzenie gospodarki finansowej samorządu,
- 4a) **zatwierdzanie sprawozdań finansowych,**
- 5) rozpatrywanie wniosków Komisji Rewizyjnej,
- 6) określanie wysokości składki członkowskiej i zasad zwalniania w całości lub części z obowiązku opłacania składki, a także przypadków, w jakich osoby przechodzące na emeryturę lub rentę nie są obowiązane do jej opłacania,
- 7) organizowanie aplikacji ~~rzecznikowskiej~~, w tym uchwalanie programu oraz regulaminu aplikacji i egzaminu kwalifikacyjnego,
- 8) organizowanie szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego rzeczników patentowych,
- 9) ustanawianie tymczasowego zastępcy rzecznika patentowego i tymczasowego zarządcy kancelarii patentowej, w przypadkach określonych ustawą,
- 10) wybór ~~przewodniczącego Krajowej Rady~~ **Prezesa Polskiej Izby Rzeczników Patentowych** oraz Rzecznika Dyscyplinarnego – w razie wygaśnięcia ich mandatów w okresie pomiędzy Krajowymi Zjazdami,

11) prowadzenie i aktualizacja ogólnie dostępnych ewidencji:

a) miejsc zatrudnienia rzeczników patentowych,

b) kancelarii patentowych,

12) występowanie do organów rejestrowych lub ewidencyjnych z wnioskiem o wszczęcie postępowania o wykreślenie z rejestru lub ewidencji jednostki organizacyjnej prowadzącej działalność w zakresie świadczenia pomocy w sprawach własności przemysłowej niezgodnie z przepisami ustawy,

13) realizacja innych zadań samorządu, niezatrzeżonych dla pozostałych jego organów.

Art. 51a. 1. Prezes Polskiej Izby Rzeczników Patentowych:

1) reprezentuje samorząd,

2) przewodniczy Krajowej Radzie Rzeczników Patentowych,

3) prowadzi listę aplikantów,

4) podpisuje uchwały Krajowej Rady Rzeczników Patentowych,

5) wykonuje inne czynności określone w przepisach prawa i statucie.

2. Wiceprezesa Polskiej Izby Rzeczników Patentowych działają w granicach upoważnienia udzielonego przez Prezesa Polskiej Izby Rzeczników Patentowych.

Art. 52. Komisja Rewizyjna sprawuje kontrolę działalności statutowej Krajowej Rady Rzeczników Patentowych.

Art. 53. 1. Sąd Dyscyplinarny rozpatruje sprawy dyscyplinarne rzeczników patentowych i aplikantów, wniesione przez Rzecznika Dyscyplinarnego, oraz zażalenia na postanowienia Rzecznika Dyscyplinarnego.

2. Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny rozpatruje środki odwoławcze od orzeczeń Sądu Dyscyplinarnego.

3. Rzecznik Dyscyplinarny prowadzi postępowanie wyjaśniające oraz składa wnioski o wszczęcie postępowania ~~dyscyplinarnego~~ **przed Sądem Dyscyplinarnym.**

4. Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego działają w granicach upoważnienia udzielonego przez Rzecznika Dyscyplinarnego.

Art. 54. 1. Rzecznicy patentowi i aplikanci zamieszkali w danym okręgu tworzą ~~Okręgowe Zgromadzenie Rzeczników Patentowych.~~ **okręgowe zgromadzenie rzeczników patentowych.**

2. Rzecznicy patentowi i aplikanci zamieszkali poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przynależą do okręgu obejmującego m.st. Warszawę.

3. Do ~~Okręgowego Zgromadzenia Rzeczników Patentowych~~ **okręgowego zgromadzenia rzeczników patentowych** należy:

- 1) wybór delegatów na Krajowy Zjazd, **dziekana,**
 - 2) wybór ~~dziekana,~~ **członków okręgowej rady rzeczników patentowych,**
 - 3) ~~uchwalanie wniosków do przedłożenia Krajowemu Zjazdowi,~~ **udzielanie absolutorium okręgowej radzie rzeczników patentowych,**
 - 4) ~~wykonywanie innych zadań, przewidzianych w statucie~~ **uchwalanie wniosków do przedłożenia Krajowemu Zjazdowi,**
 - 5) **wybór delegatów na Krajowy Zjazd w przypadku, o którym mowa w art. 47 ust. 2 i 3,**
 - 6) **rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań okręgowej rady rzeczników patentowych,**
 - 7) **wykonywanie innych zadań przewidzianych w statucie.**
4. Okręgowe Zgromadzenie Rzeczników Patentowych zwołuje dziekan **z własnej inicjatywy, a ponadto na dzień przypadający nie później niż dwa miesiące przed upływem kadencji organów samorządu – na podstawie uchwały Krajowej Rady Rzeczników Patentowych.**
5. Okręgową radę rzeczników patentowych stanowią dziekan, który przewodniczy radzie, i członkowie, spośród których okręgowa rada rzeczników patentowych może wybrać wicedziekanów i sekretarza.
6. Do okręgowej rady rzeczników patentowych należy:
- 1) **reprezentowanie samorządu na terenie okręgu i kierowanie jego działalnością,**
 - 2) **promowanie ochrony własności przemysłowej i działalność edukacyjną w tym zakresie,**
 - 3) **doskonalenie umiejętności i kształcenie zawodowe rzeczników patentowych,**
 - 4) **wykonywanie zadań zleconych przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych,**
 - 5) **wykonywanie innych zadań przewidzianych w statucie.**

Art. 55. Działalność samorządu jest finansowana:

- 1) ze składek rzeczników patentowych i aplikantów oraz kar pieniężnych, o których mowa w art. 58 ust. 1 pkt 3,
- 2) z prowadzonej działalności gospodarczej, z wyłączeniem spraw, o których mowa w art. 4 ust. 1,
- 3) z dochodów z innych źródeł, w tym spadków i darowizn.

Art. 56. 1. Prezes Urzędu Patentowego może zaskarżyć do Sądu Najwyższego sprzeczną z prawem uchwałę organu samorządu, w terminie trzech miesięcy od dnia jej doręczenia. Sąd Najwyższy utrzymuje zaskarżoną uchwałę w mocy bądź uchyla ją i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi samorządu, ustalając wytyczne co do sposobu jej załatwienia. Wytyczne te są wiążące dla organu samorządu.

2. Prezes Urzędu Patentowego może zwrócić się do Krajowego Zjazdu lub Krajowej Rady Rzeczników Patentowych o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do właściwości samorządu. Uchwała Krajowej Rady Rzeczników Patentowych powinna być podjęta w terminie dwóch miesięcy, a uchwała Krajowego Zjazdu - na najbliższym Zjeździe.

3. Krajowa Rada Rzeczników Patentowych przedstawia corocznie Prezesowi Urzędu Patentowego pisemną informację o działalności samorządu, a także, na bieżąco, o funkcjach pełnionych przez rzeczników patentowych w organach samorządu.

Rozdział 6 **Odpowiedzialność dyscyplinarna**

Art. 57. 1. Rzecznik patentowy i aplikant podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za zawinione, nienależyte wykonywanie zawodu rzecznika patentowego i innych obowiązków określonych w ustawie, ~~a zwłaszcza za czyny sprzeczne ze ślubowaniem.~~ **w szczególności za czyny sprzeczne ze ślubowaniem lub z zasadami etyki rzecznika patentowego.**

2. Od odpowiedzialności dyscyplinarnej wyłączone są czyny, do których mają zastosowanie przepisy Kodeksu pracy dotyczące porządku i dyscypliny pracy.

Art. 58. 1. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana z ostrzeżeniem,
- 3) kara pieniężna nie niższa od 10-krotności i nie wyższa od 50-krotności miesięcznej składki członkowskiej obowiązującej w dacie orzeczenia dyscyplinarnego,
- 4) zawieszenie prawa wykonywania zawodu rzecznika patentowego na czas od trzech miesięcy do pięciu lat,
- 5) pozbawienie prawa wykonywania zawodu rzecznika patentowego, a w stosunku do aplikantów - wydalenie z aplikacji.

2. W razie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego z powodu popełnienia kilku przewinień dyscyplinarnych, Sąd Dyscyplinarny ocenia je i wymierza jedną karę, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności popełnienia tych przewinień.

3. Kara zawieszenia prawa wykonywania zawodu rzecznika patentowego pociąga za sobą utratę biernego i czynnego prawa wyborczego do organów samorządu na czas zawieszenia i okres trzech lat następujący po odbyciu kary.

4. Kara nagany z ostrzeżeniem oraz kara pieniężna pociąga za sobą utratę biernego prawa wyborczego do organów samorządu na okres trzech lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

5. Obok kary nagany z ostrzeżeniem oraz kary pieniężnej można w stosunku do rzecznika patentowego orzec dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas od roku do pięciu lat.

6. Obok kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu rzecznika patentowego orzeka się dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas od dwóch lat do lat dziesięciu, jednakże nie krócej niż na okres zawieszenia.

7. Wobec aplikantów nie orzeka się kar, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4.

8. Orzekając wobec aplikanta karę wydalenia z aplikacji, można orzec jednocześnie zakaz ponownego ubiegania się o wpis na listę aplikantów.

9. W razie orzeczenia wobec aplikanta kary dyscyplinarnej wydalenia z aplikacji, ponowne przystąpienie do konkursu o wpis na listę aplikantów **egzaminu konkursowego** może nastąpić po upływie trzech lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego, chyba że orzeczenie to przewiduje jednocześnie zakaz ponownego ubiegania się o wpis na listę aplikantów.

Art. 59. 1. Postępowanie dyscyplinarne o ten sam czyn toczy się niezależnie od postępowania karnego lub odrębnego postępowania dyscyplinarnego wynikającego z przepisów szczególnych, którym podlega obwiniony. Postępowanie dyscyplinarne może być zawieszono do czasu zakończenia postępowania karnego.

2. W razie wszczęcia przeciwko rzecznikowi patentowemu postępowania karnego, Sąd Dyscyplinarny może zawiesić prawo wykonywania zawodu na okres do zakończenia toczącego się postępowania. Zawieszenie prawa wykonywania zawodu może nastąpić również w przypadku uporczywego uchylania się obwinionego od udziału w postępowaniu dyscyplinarnym.

3. Na postanowienia w sprawach, o których mowa w ust. 2, przysługuje zażalenie do Odwoławczego Sądu Dyscyplinarnego, w terminie miesiąca od dnia doręczenia odpisu postanowienia.

4. Zawieszenie prawa wykonywania zawodu, o którym mowa w ust. 2, pociąga za sobą utratę biernego i czynnego prawa wyborczego do organów samorządu na czas zawieszenia.

Art. 59a. Postępowanie dyscyplinarne obejmuje:

- 1) postępowanie wyjaśniające,**
- 2) postępowanie przed Sądem Dyscyplinarnym,**
- 3) postępowanie przed Odwoławczym Sądem Dyscyplinarnym,**
- 4) postępowanie wykonawcze.**

Art. 60. 1. Postępowanie dyscyplinarne przed Sądem Dyscyplinarnym wszczyna się na wniosek Rzecznika Dyscyplinarnego, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego.

2. Rzecznik Dyscyplinarny wszczyna postępowanie wyjaśniające z własnej inicjatywy lub na wniosek Prezesa Polskiej Izby Rzeczników Patentowych albo Prezesa Urzędu Patentowego.

Art. 61. 1. Postępowania dyscyplinarnego nie wszczyna się, a wszczęte umarza się, jeżeli zaszła okoliczność, która zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania karnego wyłącza ściganie.

2. Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego:

- 1) jeżeli od chwili popełnienia przewinienia upłynęły trzy lata, a w przypadku przewinienia polegającego na nadużyciu wolności słowa i pisma - sześć miesięcy,**

- 2) po upływie sześciu miesięcy od dnia powzięcia wiadomości przez Rzecznika Dyscyplinarnego o popełnieniu przewinienia.
3. Jeżeli jednak czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie następuje wcześniej niż przedawnienie przewidziane w ustawie - Kodeks karny.
4. Bieg przedawnienia dyscyplinarnego przerywa każda czynność Rzecznika Dyscyplinarnego w sprawie.
5. W razie śmierci obwinionego przed ukończeniem postępowania dyscyplinarnego, toczy się ono nadal, jeżeli zażąda tego - w terminie dwóch miesięcy od dnia zgonu obwinionego - jego małżonek, krewny w linii prostej, brat lub siostra.
6. Postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego wydane przez Rzecznika Dyscyplinarnego traci moc, jeżeli postępowanie wyjaśniające wszczęte zostało na wniosek Prezesa Polskiej Izby Rzeczników Patentowych lub Prezesa Urzędu Patentowego i umorzeniu postępowania w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia odpisu postanowienia sprzeciwi się wnioskodawca.

Art. 61a. 1. Stronami w postępowaniu dyscyplinarnym są Rzecznik Dyscyplinarny, obwiniony i poszkodowany.

2. Obwinionym jest rzecznik patentowy lub aplikant, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne.
3. Poszkodowanym jest osoba, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone postępowaniem rzecznika patentowego lub aplikanta, określonym w art. 57 ust. 1.
4. O wyłączeniu Rzecznika Dyscyplinarnego i wyznaczeniu na jego miejsce zastępcy, w toku postępowania wyjaśniającego orzeka Sąd Dyscyplinarny, a w pozostałych przypadkach Sąd Dyscyplinarny albo Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny – w zależności od tego, przed którym z nich toczy się postępowanie.

Art. 62. 1. Rozprawa przed Sądem Dyscyplinarnym jest jawna dla rzeczników patentowych i aplikantów. Na rozprawie może być obecny poszkodowany.

2. W postępowaniu dyscyplinarnym obwiniony ma prawo korzystać z wybranego przez siebie obrońcy, **którym może być adwokat, radca prawny lub rzecznik patentowy.**
3. Sąd Dyscyplinarny może odstąpić od wymierzenia kary dyscyplinarnej, jeżeli przewinienie jest mniejszej wagi.

Art. 63. 1. Od orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego obwinionemu oraz Rzecznikowi Dyscyplinarnemu **stronie** przysługuje odwołanie do Odwoławczego Sądu Dyscyplinarnego, w terminie miesiąca od dnia doręczenia odpisu orzeczenia.

2. W razie śmierci obwinionego przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, do wniesienia odwołania od orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego przepis art. 61 ust. 5 stosuje się odpowiednio.
3. Do postępowania przed Odwoławczym Sądem Dyscyplinarnym przepis art. 62 stosuje się odpowiednio.

Art. 64. 1. Członkowie Sądu Dyscyplinarnego oraz Odwoławczego Sądu Dyscyplinarnego są w zakresie orzekania niezawiśli i podlegają wyłącznie przepisom prawa.

2. Członkowie Sądu Dyscyplinarnego i Odwoławczego Sądu Dyscyplinarnego orzekają na podstawie swego przekonania opartego na swobodnej ocenie całokształtu dowodów z uwzględnieniem okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść obwinionego.

Art. 65. 1. Odpis prawomocnego orzeczenia skazującego na karę dyscyplinarną dołącza się do akt osobowych obwinionego, prowadzonych wraz z listą rzeczników patentowych lub odpowiednio z listą aplikantów.

2. W przypadku orzeczenia wobec aplikanta kary wydalenia z aplikacji, odpis prawomocnego orzeczenia przekazywany jest także Prezesowi Urzędu Patentowego.

Art. 66. 1. Od orzeczenia wydanego przez Odwoławczy Sąd Dyscyplinarny przysługuje ~~stronom odwołanie~~ **kasacja do Sądu Najwyższego stronom, Prezesowi Polskiej Izby Rzeczników Patentowych, Prezesowi Urzędu Patentowego oraz Rzecznikowi Praw Obywatelskich.** ~~do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego sądu apelacyjnego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem.~~

2. Orzeczenie, od którego służy ~~odwołanie~~, **kasacja podmiotom wymienionym w ust. 1**, nie podlega wykonaniu do czasu wniesienia ~~odwołania~~ **kasacji** lub bezskutecznego upływu terminu do ~~jego~~ **jej** wniesienia; nie podlega również wykonaniu orzeczenie, od którego wniesiono ~~odwołanie~~, **kasację**, do czasu ~~jego~~ **jej** rozpoznania.

~~**3.** Do rozpoznania odwołania stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o apelacji. Od orzeczenia sądu apelacyjnego kasacja nie przysługuje.~~

3. Kasację wnosi się do Sądu Najwyższego za pośrednictwem Odwoławczego Sądu Dyscyplinarnego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem.

4. Kasacja może być wniesiona z powodu rażącego naruszenia prawa, jak również rażącej niewspółmierności kary dyscyplinarnej.

5. Od kasacji nie uiszcza się opłaty sądowej.

6. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację na rozprawie w składzie trzech sędziów.

Art. 67. 1. Usunięcie adnotacji na liście rzeczników patentowych lub liście aplikantów, a także odpisu orzeczenia dyscyplinarnego z akt osobowych obwinionego następuje z urzędu po upływie:

- 1) trzech lat od uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego upomnienia, nagany z ostrzeżeniem lub kary pieniężnej, a także wydalenia aplikanta z aplikacji,
- 2) pięciu lat od upływu okresu zawieszenia prawa wykonywania zawodu rzecznika patentowego.

Pomimo usunięcia z listy rzeczników patentowych adnotacji o zawieszeniu prawa wykonywania zawodu, z akt osobowych nie usuwa się odpisu orzeczenia do dnia upływu okresu kar

dodatkowych bądź okresu utraty biernego lub czynnego prawa wyborczego do organów samorządu.

2. Nie usuwa się z akt odpisu orzeczenia dyscyplinarnego ani adnotacji na liście rzeczników patentowych lub liście aplikantów w przypadku kary pozbawienia prawa wykonywania zawodu rzecznika patentowego lub wydalenia aplikanta z aplikacji z jednoczesnym orzeczeniem zakazu ponownego ubiegania się o wpis na listę aplikantów.

Art. 67a. 1. Za zawinione naruszenie warunków wykonywania zawodu i zasad etyki rzecznika patentowego, osoba świadcząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej usługi transgraniczne podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej według przepisów o odpowiedzialności dyscyplinarnej rzeczników patentowych.

2. W miejsce kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu stosuje się karę zawieszenia prawa do świadczenia usług transgranicznych na okres od trzech miesięcy do pięciu lat. Zamiast kary pozbawienia prawa wykonywania zawodu stosuje się karę zakazu świadczenia usług transgranicznych.

3. Sąd dyscyplinarny doręcza niezwłocznie właściwemu organowi w państwie macierzystym osoby świadczącej usługi transgraniczne odpisy:

- 1) wniosku Rzecznika Dyscyplinarnego o ukaranie, wraz z powiadomieniem o uprawnieniach wynikających z ust. 4,
- 2) orzeczeń wydanych w toku postępowania dyscyplinarnego,
- 3) środków odwoławczych.

4. Organ, o którym mowa w ust. 3, na każdym etapie postępowania dyscyplinarnego może przedstawić sądowi dyscyplinarnemu swoje stanowisko w sprawie, a jego przedstawiciel może brać udział w rozprawie, także gdy prowadzona jest z wyłączeniem jawności.

Art. 67b. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Art. 68. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Prezesa Urzędu Patentowego oraz Krajowej Rady Rzeczników Patentowych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb postępowania dyscyplinarnego, w tym orzekania, a także właściwość i skład sądów dyscyplinarnych oraz tryb powoływania członków składów orzekających, jak również sposób wykonywania orzeczeń i obliczania kosztów postępowania.

Rozdział 7

Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe

Art. 69. W ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071) w art. 33 w § 3 po wyrazach „*radca prawny*” dodaje się wyrazy „*oraz rzecznik patentowy*”.

Art. 70. W ustawie z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368 i Nr 104, poz. 515, z 1997 r. Nr 75, poz. 471, Nr 106, poz. 679, Nr 114, poz. 739 i Nr 144, poz. 971, z 1998 r. Nr 162, poz. 1126, z 1999 r. Nr 75, poz. 853, z 2000 r. Nr 2, poz. 5, Nr 48, poz. 552, Nr 60, poz. 704 i Nr 91, poz. 1008 oraz z 2001 r. Nr 49, poz. 508) w art. 55 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W sprawach skarg na działania lub bezczynność Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej ust. 3 stosuje się odpowiednio do uczestnika postępowania reprezentowanego przez rzecznika patentowego.”

Art. 71. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, poz. 883, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 50, poz. 580 i Nr 116, poz. 1216 oraz z 2001 r. Nr 42, poz. 474) w art. 43 w ust. 1 w pkt 5 po wyrazach „radcy prawnego,” dodaje się wyrazy „rzecznika patentowego,”.

Art. 72. W ustawie z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178 oraz z 2000 r. Nr 86, poz. 958 i Nr 114, poz. 1193) dotychczasową treść art. 87 oznacza się jako ust. 1 i dodaje ust. 2 w brzmieniu:

„2. Świadczący pomoc w zakresie własności przemysłowej nie jest przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów niniejszej ustawy. Działalność polegającą na świadczeniu pomocy w zakresie własności przemysłowej określają przepisy ustawy z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. Nr 49, poz. 509).”

Art. 73. 1. Rzecznicy patentowi wpisani na listę rzeczników patentowych przed dniem wejścia w życie ustawy stają się rzecznikami patentowymi w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Rzecznicy patentowi, o których mowa w ust. 1, obowiązani są w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy do złożenia w Urzędzie Patentowym oraz Krajowej Radzie Rzeczników Patentowych oświadczenia w sprawie wykonywania zawodu. Niezłożenie oświadczenia w terminie jest podstawą do skreślenia rzecznika patentowego z listy rzeczników patentowych.

3. Z dniem wejścia w życie ustawy powstaje obowiązek wykonywania zawodu rzecznika patentowego na zasadach określonych w art. 8, również w odniesieniu do rzeczników patentowych, o których mowa w ust. 1, niewykonywujących zawodu w dniu wejścia w życie ustawy.

Art. 74. Osoby, które przed dniem wejścia w życie ustawy nabyły uprawnienia do wpisu na listę rzeczników patentowych na podstawie dotychczasowych przepisów, mogą ubiegać się, w okresie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, o wpis na listę rzeczników patentowych. Późniejsze złożenie wniosku o wpis na listę jest podstawą do wydania decyzji o odmowie wpisu.

Art. 75. 1. Osoby, które w dniu wejścia w życie ustawy odbywają szkolenia na rzeczników patentowych na podstawie dotychczasowych przepisów i ukończą je w przewidzianym terminie, przystępują do egzaminu kwalifikacyjnego i ubiegają się o wpis na listę rzeczników patentowych zgodnie z przepisami niniejszej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Do osób, o których mowa w ust. 1, wymóg wykształcenia warunkujący wpis na listę rzeczników patentowych ocenia się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 76. Jednostki organizacyjne rzeczników patentowych działające przed dniem wejścia w życie ustawy w formie nieodpowiadającej warunkom dla kancelarii patentowych, określonym w niniejszej ustawie, dostosują formę, skład osobowy i przedmiot działalności do przepisów tej ustawy w terminie pięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy albo zakończą swą działalność w zakresie świadczenia pomocy w sprawach własności przemysłowej.

Art. 77. Postępowanie dyscyplinarne wobec rzeczników patentowych, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy, toczy się według przepisów dotychczasowych.

Art. 78. 1. Organy samorządu, istniejące w dniu wejścia w życie ustawy, stają się organami samorządu w rozumieniu niniejszej ustawy i prowadzą swą działalność do końca kadencji.

2. Krajowa Rada Rzeczników Patentowych przygotowuje i uchwali tymczasowy statut, w celu dostosowania go do wymogów określonych w ustawie przed zwołaniem pierwszego, po dniu wejścia w życie ustawy, Krajowego Zjazdu.

Art. 79. Traci moc ustawa z dnia 9 stycznia 1993 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. Nr 10, poz. 46).

Art. 80. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

* * *

Opracowanie tekstu z naniesionymi i zaznaczonymi zmianami: *Anna Korbela*, 23 październik 2010 r.